

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет: історичний
Кафедра: соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни

«Соціологія»

що викладається в межах

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності 032 Історія та археологія

Львів 2022

**Силабус курсу «СОЦІОЛОГІЯ»
2022/2023 навчального року**

Назва курсу	Соціологія
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Вул. Університетська, 1 Львів 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі курсу	Марусяк Тетяна Сергіївна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	tetyana.marusyak@lnu.edu.ua https://clio.lnu.edu.ua/employee/marusyak-t-s +380977914301
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення практичних занять або у години консультацій на кафедрі (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Teams, Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/sotsiolohiia-dlia-spetsialnosti-032
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання про предметне поле та історичні етапи розвитку соціології як науки, основні соціологічні категорії, спеціальні соціологічні теорії та можливості їх у дослідженні соціальних проблем, а також методи емпіричних соціологічних досліджень.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Соціологія» є нормативною зі спеціальності 032 Історія та археологія для освітньої програми бакалавр, яка викладається в другому семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Соціологія» є: формування у студентів знань про соціологію як науку та її можливості теоретичного та емпіричного дослідження актуальних проблем сучасного суспільства
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> Гіденс, Ентоні. Соціологія ; переклали з англійської : В. Шовкун, А. Олійник ; науковий редактор перекладу О. Іващенко. Київ : Основи, 1999. 726 с. : іл. Козирєв М. П. Соціологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. К.:Ін-т соціології НАН України, 2005. 157с. Сірий Е.В Соціологія: Навч.посіб. К.: Атіка, 2007. 480с. Соціологія: Підручник для студ. ВНЗ / Під ред.. В. Городяненка. – К.: академія, 2002. 560с. Соціологія: Короткий енциклопедичний словник / під загальною ред. В. І. Воловича. – Київ : Український Центр духовної культури, 1998. 736 с. Соціологія : терміни, поняття, персоналії : навчальний словник-довідник для студентів / Соціологічна асоціація України, за редакцією В.М. Пічі. - Київ ; Львів : Каравела ; Новий світ 2000, 2002. 476 с. Черниш Н. Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н. Й. Черниш. 5-те вид., перероб. і доп. К.: 2009.

	<p>468 с.</p> <p>9. Лукашевич М.П. Соціологія. Загальний курс: підручник / М.П. Лукашевич. 2-е вид. К.: Каравела, 2008. – 408 с. 29.</p> <p>10. Піча В.М. Соціологія: загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України / В.М. Піча. К.: Каравела, 2000. 248 с.</p> <p>11. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження: навч. посібник . 2-е вид., доп. К.: Ін-т соціології НАН України, 2007. 320 с.</p> <p>12. Соціологія : підручник; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с.</p> <p>1. Соціологія і психологія: навч. посіб. / за ред. Ю.Ф. Пачковського. К.: Каравела, 2009. 760 с.</p> <p>2. Сокурянська Л. Г. Вступ до соціології: навчальний посібник. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 2010. 125 с.</p> <p>3. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник. за наук. ред. Ю.Ф. Пачковського [Н.В. Коваліско, Т.Д. Лапан, Н.Й. Черниш]. Київ: «Каравелла», 2020.</p> <p>Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 с.</p> <p>Архіви журналів та бази даних</p> <p>https://ukr-socium.org.ua/uk/</p> <p>http://nrps.ukma.edu.ua/</p> <p>http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS/history</p> <p>http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology/issue/archive</p> <p>https://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/</p> <p>http://habitus.od.ua/</p> <p>http://visnyk.soc.univ.kiev.ua/index.php/soc</p> <p>http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology</p> <p>http://heraldiss.onu.edu.ua/old/about</p> <p>http://www.sociology.kpi.ua/about-journale</p> <p>https://dif.org.ua/</p> <p>https://www.europeansocialsurvey.org/docs/about/ESS_Prospectus_Ukraine</p> <p>https://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp</p> <p>https://i-soc.com.ua/ua/edition/ukrainske-suspilstvo/issues/</p>
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 годин семінарських занять та 72 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>студент повинен «знати»: основні соціологічні категорії, етапи розвитку соціології, теорії західних і української соціологічних шкіл, структуру соціологічного знання, методи соціологічних досліджень та методологію їх проведення.</p> <p>студент повинен «вміти»: осмислювати, аналізувати, порівнювати соціологічні теорії, оперувати соціологічними категоріями, вміти досліджувати соціальну реальність, застосовуючи соціологічну методологію; критично застосувати західні соціологічні концепції до аналізу сучасного українського суспільства.</p>

Ключові слова	Соціологія, суспільство, соціальна спільнота, особистість, соціальний інститут, соціальний процес, емпіричні дослідження.
Формат курсу	Очний (практичні заняття), онлайн (лекційні заняття)
	Проведення консультацій для кращого розуміння тем
Теми	<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Соціологія як наука: теоретико-методологічний аспект</p> <p>Тема 1. (Лекція 1-2, Семінар 1) Соціологія як самостійна наука</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, об'єкт та предмет соціології 2. Соціальна спільнота: поняття та види 3. Структура соціологічного знання 4. Функції соціології як науки 5. Місце соціології в системі наук 6. Огюст Конт — засновник соціології 7. Вчення Герберта Спенсера 8. Соціологічний позитивізм 9. Соціологічний психологізм <p>Тема 2. (Лекція 3-4, Семінар 2) Історія соціологічного вчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Е.Дюркгайм-класик соціології 2. Теоретичний доробок М.Вебера 3. Соціологічна концепція марксизму 4. Основні риси та парадигми соціології 20 ст. 5. Структурний функціоналізм. Т. Парсонс 6. Соціологія конфлікту. Л.Козер, Р.Дарендорф 7. Символічний інтеракціонізм. Дж.Мід 8. Емпіричний напрям досліджень (вивчення міста Р.Парк, Е.Берджес, експеримент Е.Мейо) <p>Тема 3. (Лекція 5-6, Семінар 3) Суспільство як об'єкт соціології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення суспільства і природи. Поняття суспільства 2. Структура суспільства 3. Соціальний інститут. Соціальна група 4. Типи суспільств. 5. Суспільний розвиток <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Теорії середнього рівня та прикладні аспекти соціології</p> <p>Тема 4. (Лекція 7-8, Семінар 4)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особистість як об'єкт вивчення соціології 2. Соціальний статус та соціальна роль. Рушійні сили поведінки особистості 3. Соціалізація: поняття, етапи, агенти 4. Поняття шлюбу і сім'ї. Підходи до вивчення сім'ї. 5. Структура і типологія сімей 6. Умови життя сім'ї. Функції сім'ї <p>Тема 5. (Лекція 9-10, Семінар 5).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальний контроль: поняття та складові 2. Девіантна поведінка: поняття, види.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Громадська думка. Маніпуляція і пропаганда як способи впливу на ГД. 4. Соціологія культури: поняття, завдання 5. Культура у сучасному соціумі: поняття, структура, функції. Масова культура 6. Соціокультурна динаміка. 7. Конфлікти у сфері культури Тенденції розвитку сучасної української культури <p>Тема 6. (Лекція 11-12, Семінар 6). Соціологія освіти та студентства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт, предмет та функції соціології освіти 2. Актуальні проблеми у сфері сучасної освіти 3. Дистанційне навчання та хоумскулінг у сучасному суспільстві 4. Сучасний університет та студент: штрихи до портрету <p>Тема 7. (Лекція 13-14, Семінар 7). Методологія соціологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологія соціологічного дослідження. 2. Аналіз документів 3. Спостереження та експеримент у соціології 4. Експертне опитування та фокус групова дискусія <p>Тема 8. (Лекція 15-16, Семінар 8). Методи соціологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анкетування 2. Інтерв'ю та біографічний метод 3. Соціометрія 4. Звіт про соціологічне дослідження 5. Соціологічні центри проведення емпіричних досліджень
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>В межах курсу «Соціологія» студентам пропонується список джерел, за допомогою яких вони мають можливість підготуватись для участі у семінарських заняттях. Окрім цього студенти повинні вміти ґрунтовно аналізувати уривки з праць теоретиків-соціологів та висловлювати власну точку зору з приводу прочитаного, відстоювати її у дискусії.</p> <p>Протягом семестру кожен студент повинен виконати індивідуальне наукове завдання у формі есе.</p> <p>Тема есе: Яким буде українське суспільство після війни?</p> <p><i>Можна написати загалом чи обрати якийсь один аспект, сферу, наприклад, цінності, політична чи культурна свідомість, правосвідомість, економіка, взаємовідносини між людьми, соціальне самопочуття, соціальна структура і стратифікація і ін.....</i></p> <p>Мета есе полягає у розвитку таких навичок, як самостійне творче мислення і письмовий виклад власних думок. Написання есе дозволяє автору навчитися чітко і грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні поняття, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати досвід відповідними прикладами, аргументувати свої висновки.</p>
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Форми оцінювання знань студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Семінарські заняття (виступ, участь у дискусії, доповнення) - 20 балів. 2. Письмова робота (есе) – 10 балів

	<p>3. Проміжний контроль (після закінчення змістовного модуля) – 2*20 балів.</p> <p>4. Підсумкова контрольна робота – 30 балів</p> <p style="text-align: center;">Всього – 100 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, об'єкт та предмет соціології 2. Соціальна спільнота: поняття та види 3. Структура соціологічного знання 4. Функції соціології як науки 5. Місце соціології в системі наук 6. Огюст Конт — засновник соціології 7. Вчення Герберта Спенсера 8. Соціологічний позитивізм 9. Соціологічний психологізм 10. Е.Дюркгайм-класик соціології 11. Теоретичний доробок М.Вебера 12. Соціологічна концепція марксизму 13. Основні риси та парадигми соціології 20 ст. 14. Структурний функціоналізм. Т. Парсонс 15. Соціологія конфлікту. Л.Козер, Р.Дарендорф 16. Символічний інтеракціонізм. Дж.Мід 17. Емпіричний напрям досліджень (вивчення міста Р.Парк, Е.Берджес, експеримент Е.Мейо) 18. 1. Співвідношення суспільства і природи. Поняття суспільства 19. 2. Структура суспільства 4. Соціальний інститут. Соціальна група 5. Типи суспільств.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Суспільний розвиток 20. Особистість як об'єкт вивчення соціології 21. Соціальний статус та соціальна роль. Рушійні сили поведінки особистості 22. Соціалізація: поняття, етапи, агенти 23. Поняття шлюбу і сім'ї. Підходи до вивчення сім'ї. 24. Структура і типологія сімей 25. Умови життя сім'ї. Функції сім'ї 26. Соціальний контроль: поняття та складові 27. Девіантна поведінка: поняття, види. 28. Громадська думка. Маніпуляція і пропаганда як способи впливу на ГД. 29. Соціологія культури: поняття, завдання 30. Культура у сучасному соціумі: поняття, структура, функції. Масова культура 31. Соціокультурна динаміка 32. Конфлікти у сфері культури Тенденції розвитку сучасної української культури 33. Об'єкт, предмет та функції соціології освіти 34. Актуальні проблеми у сфері сучасної освіти 35. Дистанційне навчання та хоумскулінг у сучасному суспільстві 36. Сучасний університет та студент: штрихи до портрету 37. Методологія соціологічного дослідження. 38. Аналіз документів 39. Спостереження та експеримент у соціології 40. Експертне опитування та фокус групова дискусія 41. Анкетування 42. Інтерв'ю та біографічний метод 43. Соціометрія 44. Звіт про соціологічне дослідження 45. Соціологічні центри проведення емпіричних досліджень
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>